

[Pagina iniziale](#)>[Legislazione e giurisprudenza](#)>**[Legislazione nazionale](#)**

Nel campo della giustizia civile, le procedure e i procedimenti in corso avviati prima della fine del periodo di transizione proseguiranno a norma del diritto dell'UE. Il portale e-Justice, sulla base di un accordo comune con il Regno Unito, conserverà le informazioni pertinenti relative al Regno Unito fino alla fine del 2024.

Ustawodawstwo krajowe**Irlanda del Nord**

Na niniejszej stronie przedstawiono informacje o prawie i prawniczych bazach danych w Zjednoczonym Królestwie, ze szczególnym uwzględnieniem okręgu Irlandii Północnej.

Źródła prawa

Głównymi źródłami prawa Zjednoczonego Królestwa w okręgu Irlandii Północnej są:

Ustawodawstwo pierwotne w formie ustaw uchwalanych przez Parlament Zjednoczonego Królestwa i ustaw uchwalanych przez Zgromadzenie Irlandii Północnej (Northern Ireland Assembly). Niektóre akty ustawodawstwa pierwotnego odnoszące się do Irlandii Północnej są uchwalane także przez monarchę działającego w radzie prywatnej jako zarządzenia królewskie (Orders in Council), czyli jako akty ustawodawcze (statutory instruments);

Prawo Unii Europejskiej

Ustawodawstwo wtórne (lub ustawodawstwo podporządkowane) w formie aktów ustawodawczych (statutory instruments) lub aktów wykonawczych (statutory rules) Irlandii Północnej. Niektóre inne akty ustawodawstwa wtórnego mogą być wydawane jako decyzje administracyjne; Common law (prawo precedensowe) rozwijane poprzez orzeczenia sądowe.

Rodzaje instrumentów prawnych – opis

Akty Parlamentu są dokonywane przez parlament Zjednoczonego Królestwa w Londynie i mogą dotyczyć wszystkich lub każdej części Zjednoczonego Królestwa. Parlament Zjednoczonego Królestwa zatwierdził również przekazanie kompetencji ustawodawczych zdecentralizowanym parlamentom i zgromadzeniom, wskutek czego mogą one przyjmować ustawodawstwo pierwotne obejmujące ograniczony zakres zagadnień i obowiązujące na obszarach ich właściwości. Inne akty prawodawstwa pierwotnego mogą być wydawane przez monarchę na mocy prerogatyw w różnych formach, takich jak rozporządzenia królewskie (Orders in Council), proklamacje, nakazy królewskie (royal warrants), instrukcje królewskie (royal instructions), rozporządzenia oraz dokumenty nadania praw (Letter Patent).

Prawodawstwo wtórne przynajmniej w ramach uprawnień nadanych przez Jej Królewską Mość w Radzie lub przez ministra, departamentu (ministerstwa), dyrektora wykonawczego Irlandii Północnej lub inny organ lub osobę lub na podstawie takich uprawnień. Jest to również akt **delegowany lub** ustawowy, a statut powierzający uprawnienie jest nazywany aktem upoważniającym lub upoważniającym lub „rodzicem”. Akty ustawodawstwa wtórnego mogą nosić różne tytuły, takie jak zarządzenia królewskie (Orders in Council), regulacje lub przepisy, które nazywane są zbiorczo „aktami ustawodawczymi” (statutory instruments) lub „aktami wykonawczymi” (statutory rules).

W Irlandii Północnej ustawodawstwo obejmuje akty lub ustawy, którymi mogą być akty Parlamentu Zjednoczonego Królestwa, Parlamentu Irlandii Północnej (1921 – 1972) lub Zgromadzenia Irlandii Północnej w Belfaście. W różnych okresach działalność zdecentralizowanych rządów w Irlandii Północnej bywała zawieszana i wiele aktów prawodawczych zawartych było w „zarządzeniach królewskich”, które z technicznego punktu widzenia są ustawodawstwem wtórnym, lecz wykorzystywane są jako ustawodawstwo pierwotne. Ustawodawstwo w Irlandii Północnej obejmuje również akty wykonawcze (statutory rules) – ustawodawstwo wtórne lub podporządkowane – uchwalane na mocy aktu Parlamentu Zjednoczonego Królestwa, zarządzenia królewskiego lub aktu Zgromadzenia Irlandii Północnej.

Uprawnienia do zawierania **traktatów międzynarodowych** w imieniu Zjednoczonego Królestwa należą do Korony, tj. monarchy działającego na mocy prerogatyw królewskich zgodnie z zaleceniem rządu Zjednoczonego Królestwa. Parlament Zjednoczonego Królestwa nie pełni oficjalnej roli w traktatach, ale w przypadku gdy traktat wymaga zmiany ustawodawstwa Zjednoczonego Królestwa lub dotacji ze środków publicznych, Parlament będzie głosował w zwykłym trybie. Aby w Zjednoczonym Królestwie można było wdrożyć każdy z traktatów UE, należy przyjąć odpowiedni akt prawny. Wszystkie traktaty UE podlegają zatem kontroli parlamentarnej. Sekcje 20-25 ustawy o reformie konstytucyjnej i zarządzaniu z 2010 r. weszły w życie z dniem 11 listopada 2010 r. i wymagają, aby traktat nie został ratyfikowany, chyba że: a) Minister Korony nie posiada w pierwszej instancji egzemplarza traktatu, b) został opublikowany traktat, oraz c) upłynął okres 21 dni sesyjnych, a żadna z izb parlamentu nie zdecydowała, że traktat nie powinien zostać ratyfikowany.

Hierarchia norm

W przypadku gdy różne źródła prawa są ze sobą sprzeczne, głównym forum ich rozstrzygania są sądy. Sądy mogą także rozstrzygać spory dotyczące wykładni ustawodawstwa. Jednakże w związku z tym, że Zjednoczone Królestwo nie posiada „pisanej konstytucji”, nie istnieje możliwość zaskarżenia ustawy parlamentu do sądu ze względu na jej sprzeczność z konstytucją. **Zgodnie z konstytucyjną doktryną „suwerenności parlamentarnej”** Parlament Zjednoczonego Królestwa jest najwyższym organem władzy ustawodawczej w takim znaczeniu, że może uchylać i uchylać wszelkie akty prawne, a żaden inny organ nie może uchylić ani zakwestionować ważności ustawy parlamentarnej.

Jednakże doktryna suwerenności parlamentarnej jest ograniczona przez członkostwo Zjednoczonego Królestwa w Unii Europejskiej. Na mocy ustawy o Wspólnotach Europejskich z 1972 r. prawo Unii stanowi część prawa Irlandii Północnej. Prawodawstwo krajowe należy poddawać wykładni w taki sposób, by zawsze gdy to możliwe było ono zgodne z prawem UE.

Ustawa o prawach człowieka z 1998 r., w której wprowadzono europejską konwencję praw człowieka do prawa Zjednoczonego Królestwa, nadaje sądom inne uprawnienia w zakresie kwestionowania aktów prawnych Parlamentu. Na ile to możliwe przepisy prawa krajowego należy interpretować w taki sposób, aby wykładnia była zgodna z prawami ustanowionymi w konwencji.

Orzeczenia sądów, a w szczególności sądów odwoławczych, odgrywają ważną rolę w rozwoju prawa. Nie tylko zawierają one wiążące rozstrzygnięcia w zakresie wykładni ustawodawstwa, ale są również **podstawą common law**, które wywodzi się z orzeczeń sądów wydanych we wcześniejszych sprawach (inaczej z orzecznictwa). Ogólna zasada stanowi, że sąd jest związany wcześniejszymi orzeczeniami wydanymi przez sąd wyższej instancji. W odniesieniu do spraw z zakresu prawa Unii Europejskiej najwyższą instancją stanowi Europejski Trybunał Sprawiedliwości. Sąd Najwyższy jest ostatnim sądem apelacyjnym dla wszystkich spraw cywilnych i karnych z Irlandii Północnej.

Ramy instytucjonalne

Instytucje odpowiedzialne za przyjmowanie regulacji prawnych i proces decyzyjny

Zanim **wniosek dotyczący prawa pierwotnego** (znany jako projekt ustawy) może stać się aktem parlamentu brytyjskiego, musi zostać zatwierdzony przez obie izby parlamentu w Londynie: Izbę Gmin i Izbę Lordów. W obu izbach proces ten przebiega w następujących etapach:

Pierwsze czytanie (formalne przedstawienie projektu bez debaty);

Drugie czytanie (debata ogólna);

Etap pracy w komisjach (szczegółowe rozpatrywanie, debata i zgłaszanie poprawek. Na tym etapie Izba Gmin ma na ogół miejsce na publicznym Komitecie ds. porządku publicznego.)

Etap sprawozdania (możliwość wniesienia dalszych poprawek);

Trzecie czytanie (ostatnia szansa na debatę; poprawki są możliwe w Izbie Lordów).

Kiedy projekt zostanie przyjęty przez obie izby, powraca do pierwszej izby (gdzie rozpoczęto prace) celem uwzględnienia poprawek drugiej izby.

Tekst końcowy muszą zatwierdzić obie izby. Istnieje możliwość, że tekst będzie wielokrotnie przesyłany pomiędzy izbami, dopóki nie zostanie osiągnięte porozumienie co do każdego słowa projektu. Kiedy to nastąpi, projekt może zostać przedłożony do podpisu przez monarchę (Royal Assent).

W **Zgromadzeniu Irlandii Północnej** ma miejsce podobny proces (obejmujący przedstawienie projektu, rozpatrzenie, debatę i głosowanie), chociaż w tym zdecentralizowanym zgromadzeniu jest tylko jedna izba. Ministrowie, komisje i poszczególni posłowie mogą wystąpić z inicjatywą projektu i przedstawić go przewodniczącemu zgromadzenia w celu rozpatrzenia przez zgromadzenie. Jeżeli przewodniczący stwierdza, że projekt mieści się w kompetencjach prawodawczych zgromadzenia, wprowadza projekt do programu prac i poddaje go debacie w izbie. Projekt zostaje następnie przekazany właściwej komisji prawodawczej do analizy. Komisja składa zgromadzeniu sprawozdanie, umożliwiając posłom szczegółowe rozpatrzenie projektu i zgłaszanie poprawek. Jest on następnie rozpatrywany dalej przez zgromadzenie, po czym następuje ostateczne głosowanie.

Kiedy projekt przejdzie przez wszystkie parlamentarne etapy w Parlamencie Zjednoczonego Królestwa lub w Zgromadzeniu Irlandii Północnej, zostaje przedstawiony monarche do podpisu (Royal Assent), w następstwie czego staje się **ustawą**.

Na ogół **ustawodawstwo pierwotne** może zostać **zmienione lub uchylone** tylko przez nowe przepisy ustawodawstwa pierwotnego. Istnieją jednak wyjątki – pewne zmiany i uchylenia mogą być poczynione na mocy aktu ustawodawczego, kiedy chodzi o wdrażanie zobowiązań UE lub elementu reformy ustawodawczej, która zmniejsza lub eliminuje obciążenia prawne.

Prawo pierwotne wchodzi w życie zgodnie z **przepisami** wykonawczymi określonymi w ustawie. Ustawa może określać konkretną datę wejścia w życie. Może to być z chwilą uzyskania podpisu monarchy, w konkretnym dniu (na ogół co najmniej dwa miesiące po podpisaniu przez monarchę) lub w dniu określonym przez ministra lub ministerstwo w akcie ustawodawczym. Dla różnych przepisów aktu prawnego mogą zostać określone różne daty.

Data wejścia w życie każdego aktu prawodawstwa wtórnego jest na ogół określona w samym akcie. Wyjątkowo data wejścia w życie może być określona przez publikację ogłoszenia w dziennikach urzędowych (London Gazette lub Belfast Gazette).

Prawne bazy danych

Istnieje szereg prawniczych baz danych.

Serwis [legislacyjny Zjednoczonego Królestwa zawiera](#) pełne teksty wszystkich **aktów ustawodawstwa pierwotnego uchwalonego** przez Parlament Zjednoczonego Królestwa, Parlament Szkocji, Zgromadzenie Irlandii Północnej oraz Zgromadzenie Narodowe Walii oraz wszystkich aktów ustawodawstwa wtórnego obowiązującego na całym terytorium Zjednoczonego Królestwa lub w jego częściach. Dostęp do informacji jest bezpłatny.

Zmienione ustawodawstwo pierwotne obejmujące wszystkie części Zjednoczonego Królestwa od roku 1235 do chwili obecnej można znaleźć również w serwisie [legislacyjnym Zjednoczonego Królestwa](#).

Powiązane linki

[Serwis legislacyjny Zjednoczonego Królestwa](#)

Ostatnia aktualizacja: 22/10/2019

Ta wersja treści strony została przetłumaczona maszynowo. Autorzy tej strony nie ponoszą odpowiedzialności za jakość tłumaczenia maszynowego.